

A Bizottság jelentése válaszul az európai ombudsman tájékoztatás iránti kérelmére - Az Európai Bizottsággal kapcsolatos, OI/3/2003/JMA hivatkozási számú saját kezdeményezésre lefolytatott vizsgálat

Levelezés - 18/12/2007

Ügy OI/3/2003/JMA - **Vizsgálat megindítása** 19/11/2003 - **Határozat** 04/07/2007

Az európai iskolák által a sajátos nevelési igényű tanulók beilleszkedése tekintetében elért előrehaladás elemzése Bevezetés

Az Európai Iskolák Igazgatótanácsa 1999-ben fogadta el a sajátos nevelési igényű tanulók beilleszkedésével kapcsolatos első oktatási programját, továbbá 2005-ben elfogadta a program (a továbbiakban: a program) felülvizsgált változatát (1). Fogalommeghatározása szerint a sajátos nevelési igényű tanulók azok a gyermekek, akik olyan fizikai, szellemi, viselkedésbeli nehézségekkel küzdenek, amelyek hátrányosan érintik azt a képességüket, hogy részt vegyenek az általános oktatásban.

A program azt hangsúlyozza, hogy - amennyiben lehetséges - a sajátos nevelési igényű tanulóknak be kell illeszkedniük az iskolai életbe. A megfelelő támogatással megvalósuló beilleszkedés lehetővé teszi, hogy ezek a tanulók - amennyiben képességeik ezt megengedik - a korosztályuknak megfelelő évfolyamban fejlődjenek (2).

Az Európai Iskolák sajátos nevelési igényű tanulókra vonatkozó programjának legfontosabb célja annak biztosítása, *„hogy ezek a tanulók - képességeik szerint és megfelelő támogatással - aktívan részt tudjanak venni az általános oktatásban, valamint az évfolyam és az osztály közös tevékenységeiben.”* Ennek alapján az adott gyermek számára biztosítani kell a közös kognitív tevékenységekben való részvételének minimális szintjét.

Noha az Európai Iskolák minden tőlük telhetőt megtesznek, fontos megemlíteni, hogy nem minden sajátos nevelési igényű tanulót fogadhatnak be a rendszerükbe. Ahogy azt a program leszögezi:

„Az iskola jogosult magát alkalmatlannak nyilvánítani, illetve azt javasolni a szülőknek, hogy gyermekük sajátos igényeinek jobban megfelelő és ahhoz jobb felszereléssel rendelkező intézményben keressenek alternatív megoldást az oktatására”.

1. A Bizottság szerepe

Amint azt az ombudsman határozatában megállapította (3), a Bizottság nem játszik vezető szerepet az Európai Iskolák rendszerével kapcsolatos döntéshozatali eljárásban, mivel az Európai Iskolák kormányközi megállapodás hatálya alá tartoznak. Az Igazgatótanácsban valamennyi tagállam és a Bizottság is egy-egy szavazattal rendelkezik. A Bizottság az

Igazgatótanács üléseit előkészítő számos munkacsoportban és bizottságban részt vesz, illetve minden egyes Európai Iskola végrehajtó bizottságának tagja.

A sajátos nevelési igényű tanulókra vonatkozó oktatási program tekintetében az a Bizottság fő feladata, hogy szoros figyelemmel kísérje ezeknek a tanulóknak az Európai Iskolákba való általános beilleszkedését, továbbá bocsássa rendelkezésre az ehhez szükséges költségvetési előirányzatokat. Bár az Európai Bizottság nem tagja a sajátos nevelési igényű tanulókra vonatkozó program elkészítéséért felelős, az e tanulókkal kapcsolatos politikával foglalkozó csoportnak (4), mégis védi az összes ilyen tanuló érdekeit az egyes bizottságoknak, az Igazgatótanácsnak, és az iskolák végrehajtó bizottságainak az ülésein. A végrehajtó bizottságokon belül például azt hangsúlyozza, hogy az Európai Iskolák sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos költségvetésének nincs felső határa. A Bizottság biztosítja, hogy az adott iskola rendelkezésére bocsássa az általa e tanulók igényeinek fedezése érdekében szükségesnek tartott, a sajátos nevelési igényű tanulókra fordítandó tanórák költségvetési előirányzatait.

A Bizottság nem jogosult részt venni a tanácsadó csoport (5) ülésein, illetve soha nem vesz részt az egyes gyermekekkel kapcsolatos döntésekben. Mindazonáltal tájékoztatja e gyermekek szüleit a sajátos nevelési igényű tanulókra vonatkozó programról, illetve annak valamennyi feltételéről és következményéről. Megválaszolja továbbá a szülők személyesen, telefonon, e-mailben vagy levélben feltett kérdéseit, valamint támogatja őket a gyermekük oktatása szempontjából lehető legjobb megoldás megtalálásában.

Mivel teljes mértékben tisztában van a családok szükségleteivel, a Bizottság ösztönzi, és a jövőben is ösztönözni fogja az Európai Iskolák vezetését, hogy tegyenek meg minden tőlük telhetőt a sajátos nevelési igényű tanulók lehetőség szerinti beilleszkedéséért. A Bizottság az iskolák végrehajtó bizottságainak ülései során leszögezi, hogy mindaddig, amíg az adott iskola azt hivatalosan kéri tőle, a költségvetés fedezni fogja a sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos összes kiadást.

1.1. A sajátos nevelési igényű tanulóknak az Európai Iskolákba való beilleszkedéséről szóló éves jelentés (statisztikai és minőségi elemző jelentés e tanulók valamennyi Európai Iskolába való beilleszkedéséről a 2005/2006-os évben [2007. február]). (6)

Az Európai Iskolák Igazgatótanácsa 2002. május 22-i és 23-i nizzai ülésén hozott határozatával megbízta a sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos politikával foglalkozó csoportot (7), amelynek a Bizottság nem tagja, hogy nyújtson be az e tanulókra vonatkozó megállapodás által érintett tanulókról szóló éves jelentést. Az említett csoport azóta elkészítette a sajátos nevelési igényű tanulóknak az Európai Iskolák rendszerébe való beilleszkedése terén elért előrehaladásról szóló éves jelentést, és benyújtotta azt az Igazgatótanácsnak. A Bizottság - az Igazgatótanács valamennyi olyan korábbi ülésén, amelyen az éves jelentés előterjesztésre került - rámutatott, hogy a jelentés elsősorban számadatokban ad áttekintést a helyzetről, ráadásul azokat sem mindig pontosan adja meg. Hiányzik belőle a részletes és alapos minőségi elemzés, illetve csak korlátozott számú ajánlást fogalmaz meg az iskolák számára.

Az Igazgatótanács 2007. április 17-i és 18-i lisszaboni ülésén előterjesztésre került a 2005/2006. évi „Éves jelentés a sajátos nevelési igényű tanulóknak az Európai Iskolákba való beilleszkedéséről”. Ezen az ülésen a Bizottság ismételten hangsúlyozta, hogy nem megfelelő minőségű a sajátos nevelési igényű tanulókkal foglalkozó felügyelők jelentése, illetve kérte, hogy a következő jelentéshez csatoljanak a számadatokra és egyes tanulók programból való kivonásának okaira vonatkozó részletes elemzést. A Bizottság azt is kiemelte, hogy ajánlásokat és iránymutatásokat kell megfogalmazni valamennyi Európai Iskola - és nem csupán a brüsszeli - számára annak érdekében, hogy azok képesek legyenek javítani a sajátos nevelési igényű tanulók beilleszkedését.

2. A sajátos nevelési igényű tanulók beilleszkedése

2.1. A beilleszkedés lehetőségei

Az iskola igazgatóhelyetteséből, a sajátos nevelési igényű tanulókkal foglalkozó illetékes felügyelőből, a szülőkből, a tanárokból, valamint általában külső szakorvosból álló tanácsadó csoport vizsgálja meg a sajátos nevelési igényű gyermekek adott Európai Iskolába való beilleszkedésének a lehetőségeit. A tanácsadó csoport minden egyes ilyen gyermek beilleszkedési lehetőségeivel kapcsolatban - kedvező vagy kedvezőtlen - ajánlást ad. Kedvező véleményt követően az iskola igazgatója, és az érintett gyermek szülei évente megújítható megállapodást (8) hagynak jóvá, illetve írhatnak alá. A tanácsadó csoport kedvezőtlen véleménye esetén az iskola alkalmatlannak nyilváníthatja magát, és a szülőknek alternatív iskoláztatási lehetőséget kell találniuk gyermekük számára. Ebben az esetben az iskola tanácsot ad a szülőknek gyermekük iskoláztatási lehetőségeiről, illetve lehetőség szerint iránymutatást ad nekik a gyermekük számára legmegfelelőbb oktatási intézmény megtalálása érdekében.

Meg kell jegyezni, hogy az Európai Iskolák rendszere csak általános közoktatást biztosít, és nem nyújt szakmai vagy műszaki képzést. Bár az Európai Iskolák minden tőlük telhetőt megtesznek annak érdekében, hogy a lehető legtöbb sajátos nevelési igényű tanulót integrálják, mégis vannak bizonyos korlátaik, amelyek nem teszik lehetővé valamennyi ilyen tanuló beilleszkedését.

2.2. Az éves megállapodás

A tanácsadó csoport minden egyes ilyen gyermekkel kapcsolatos jelentkezést részletesen tanulmányoz. Évente egyszer értékeli valamennyi már integrált sajátos nevelési igényű tanuló helyzetét is annak érdekében, hogy újra megvizsgálja a beilleszkedés lehetőségeit és/vagy körülményeit, illetve szükség esetén kiigazítsa a megújítható éves megállapodást. A tanácsadó csoport tanulási programot határoz meg minden olyan tanuló esetében, akivel kapcsolatban az integrációra tett javaslatot. A legfontosabb cél annak biztosítása, hogy az ilyen tanulók jobb beilleszkedésük érdekében a lehető legjobban felzárkózzanak az általános tanrendhez. A tanácsadó csoport szükség esetén kiigazítja a tanrendet, illetve könnyített tanrendre tesz javaslatot.

„A sajátos nevelési igényű tanuló szülei és az iskola igazgatója által aláírt megújítható éves megállapodás az Európai Iskolák egyikébe ilyen tanulóként felvett gyermekekre vonatkozik. A megállapodásban a következőket határozzák meg: a befogadási feltételek, az egyéni tanítási

és tanulási program (oktatási és pedagógiai), az iskola által adott pedagógiai és pénzügyi támogatás, a szülők által a gyermek javára - általában az iskolán kívül - teljesítendő hozzájárulás." (9)

A Bizottság aktív tagja valamennyi Európai Iskola végrehajtó bizottságának, valamint az Igazgatótanácsnak, ahol a sajátos nevelési igényű tanulókra vonatkozó program valamennyi fontos változtatását megtárgyalják. A Bizottság ismeretei szerint nem született a szülők tanácsadócsoporthoz tartozó részvételének csökkentésére vagy elutasítására irányuló javaslat, illetve a sajátos nevelési igényű tanulók szülei részéről nem érkezett arra vonatkozó panasz, hogy csökkentenék a tanácsadó csoportban játszott szerepüket, vagy elutasítanák a részvételüket. A Bizottság úgy véli, hogy a szülők hozzájárulása döntő fontosságú az egész tanácsadó csoport számára és különösen a gyermekek jóléte szempontjából.

Az ombudsman határozatában azt állítja, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók szülei kifejezték „aggodalmukat azzal kapcsolatban, hogy annak a megállapodásnak az évenkénti megújítása, amely alapján a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni programját összeállították, bizonytalanságot kelt a szülőkben a helyzet jövőbeni alakulásával kapcsolatban" (10). Ebben a vonatkozásban a Bizottság rá kíván mutatni, hogy gondosan figyelemmel kell kísérni a sajátos nevelési igényű tanulók helyzetét: abban rövid időn belül javulás - előfordulhat, hogy néhány tanuló többé nem igényel sajátos nevelést (11) - vagy romlás állhat be. A megújítható éves megállapodás lehetőséget ad a szülőknek és az iskolának, hogy a sajátos nevelési igényű gyermek lehető legjobb beilleszkedése érdekében a szükséges mértékben kiigazítsák a támogatást vagy a tanrendet. A Bizottság álláspontja szerint ez az eljárás mód segíti a szülőket a gyermekeik számára legjobb oktatási megoldás megtalálásában, illetve az iskolák számára lehetővé teszi, hogy az oktatást időszakonként a gyermek igényeihez igazítsák.

2.3. A sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos politikával foglalkozó csoport, illetve a sajátos nevelési igényű tanulókkal foglalkozó felügyelő szerepe

A program előírja két, sajátos nevelési igényű tanulókkal foglalkozó felügyelő alkalmazását: egyet az óvodás és általános iskolás, valamint egy másikat a középiskolás tanulók számára. A felügyelő valamennyi tanácsadó csoportban részt vesz, illetve figyelemmel kíséri valamennyi dokumentációt annak érdekében, hogy biztosítsa a különböző tanácsadó csoportokon belüli összehangolt véleményt.

A rendszer még elfogulatlanabb működése érdekében az Igazgatótanácsot olyan dokumentum elkészítésére kérték fel, amely részletesen leírja az összes tanulóra érvényes minimális követelményeket (12).

2.4. A minimális követelmények

2005-ben az Igazgatótanács az Európai Iskolák jövőjével kapcsolatos javaslatok kidolgozásával megbízott munkacsoportot jelölt ki. 2007. január 30-i és 31-i ülésén az Igazgatótanács megvitatta a témát, és azt javasolta, hogy „a felügyelőbizottságok jelöljék meg a valamennyi diák számára előírt, oktatással kapcsolatos minimális követelményeket, továbbá

vizsgálják meg, hogy milyen további intézkedések szükségesek az Európai Iskolák részvételre ösztönző oktatási koncepciójának előmozdítása érdekében" (13) .

A Bizottság a munkacsoport ülésein, illetve az Igazgatótanács ülése során támogatta a minimális követelmények megállapítására vonatkozó elképzelést. E dokumentum szilárd alapot biztosít majd a sajátos nevelési igényű gyermekek beilleszkedésében érintett valamennyi fél részére, illetve megadja azokat az objektív követelményeket, amelyek alapján egyes gyermekeket felvehetnek, vagy éppen elutasíthatják azok integrálását.

3. Az Európai Iskolák által a sajátos nevelési igényű tanulók beilleszkedése tekintetében elért előrehaladás

3.1. A sajátos nevelési igényű tanulók beilleszkedésére vonatkozó számadatok 3.1.1. Az Európai Iskolákba integrált sajátos nevelési igényű tanulók létszáma

A sajátos nevelési igényű tanulókkal foglalkozó felügyelő által elkészített és az Igazgatótanács 2007. áprilisi ülésén előterjesztett (14) , e tanulóknak az Európai Iskolákba való beilleszkedéséről szóló, a 2005/2006-os tanévre vonatkozó éves jelentés szerint évről évre növekszik az Európai Iskolákba integrált, sajátos nevelési igényű tanulók létszáma. A 2004/2005-ös tanévben 274 volt a sajátos nevelési igényű tanulók teljes létszáma (7 óvodás, 165 általános iskolás, valamint 102 középiskolás). A 2006/2007-es tanévben 388 volt a teljes létszám (21 óvodás, 210 általános iskolás, valamint 157 középiskolás). E számokat összehasonlítva 41%-os teljes növekedés (114 újonnan felvett sajátos nevelési igényű tanuló) állapítható meg. E tanulók létszáma ráadásul szinte minden Európai Iskolában és az összes korcsoportban növekedett.

Ugyanez az éves jelentés megállapítja, hogy csak a véletlennek köszönhetőek a különböző nyelvi csoportokban található sajátos nevelési igényű tanulók létszámában meglévő eltérések.

3.1.2. A programot elhagyó tanulók létszáma

Az éves jelentés alapján a sajátos nevelési igényű tanulók 16,3%-a lépett vissza a megállapodástól. A következő indokokat említették:

- a) a szülők 43,28%-a (67-ből 29) úgy döntött, hogy másik iskolát keres a gyermekének/gyermekeinek. Sajnos a jelentés nem ad további tájékoztatást arról, hogy a szülők miért döntöttek másik iskola mellett;
- b) a visszalépések 20,89%-a (67-ből 14) annak köszönhető, hogy a szülők állást változtattak és másik városba kellett költözniük. Az új városukban található Európai Iskola integrált valamennyi sajátos nevelési igényű tanulót (a pontos szám nem ismert);
- c) a sajátos nevelési igényű tanulók 8,95%-a (67-ből 6) olyan mértékben fejlődött, hogy lehetővé vált számukra az általános tanrend szerinti tanulás, vagyis többé nem szorulnak rá semmiféle speciális segítségre;
- d) a sajátos nevelési igényű tanulók 26,88%-a (67-ből 18) esetében az iskola igazgatója

döntött úgy, hogy a tanácsadó csoport kedvezőtlen véleményét követően nem hosszabbítja meg a megállapodást. E döntés egyrészt azon a követelményen alapul, hogy a sajátos nevelési igényű tanulóknak képeseknek kell lenniük minimális szinten részt venni a kognitív tevékenységben, másrészt az Európai Iskolának azon a jogán, hogy alkalmatlannak nyilváníthatja magát arra, hogy megfeleljen az egyes ilyen tanulók igényeinek.

A sajátos nevelési igényű tanulók 26,88%-ának olyan alkalmasabb másik iskolát kell találniuk, amelynek a személyzete megfelelő képzettséggel rendelkezik oktatási igényeik kielégítésére. E tanulók 26,88%-a tekintetében, akiknek a megállapodását nem hosszabbították meg, a Bizottság hangsúlyozni kívánja a tárgyilagos minimális követelmények megállapítására irányuló kezdeményezését (lásd a 2.4. pontot).

A Bizottság másik aggálya a szülők 43,28%-ával kapcsolatos, akik úgy döntöttek, hogy kivesszük a gyermekeiket az Európai Iskolák rendszeréből. A Bizottság kérte, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók beilleszkedéséről szóló jövőbeni éves jelentésekben részletesebben elemezzék azokat az okokat, amelyek miatt ezek a szülők nem írárták be újra a gyermekeiket. Ez hozzá fog járulni ahhoz, hogy a Bizottság a megfelelő bizottságokban előmozdítsa, és megvédje a sajátos nevelési igényű tanulókra vonatkozó program szükséges javításait és kiigazításait.

3.2. A sajátos nevelési igényű gyermekek beilleszkedésének költségvetése 3.2.1. Költségvetés

A Bizottság felkéri az Európai Iskolákat, hogy nyújtsák be a következő tanévre igényelt támogatás tervezetét. Azokban az esetekben, amikor valamely Európai Iskola számára szükségesnek látszik a költségvetésében nem előirányzott többletjuttatás kiutalása, a Bizottság költségvetése mindig képes fedezni az iskola igényeit. Ráadásul a Bizottság minden olyan esetben támogatja az Európai Iskoláknak a sajátos nevelési igényű tanulók integrálására irányuló politikáját, amikor az említett tanulókkal foglalkozó tanácsadó csoport lehetségesnek tartja azok beilleszkedését az iskolák valamelyikébe. Tájékoztatásul: az Európai Iskolák 2007. évi költségvetésén belül a sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos előirányzat összege 2 785 927 EUR.

3.2.2. Helyiségek és anyagi vonatkozások

Az Európai Iskolák szinte valamennyi helyiségét úgy építették meg, hogy képesek legyenek a sajátos fizikai igényű tanulók befogadására (pl.. Karlsruhéban rámpát építettek; Frankfurtban a mosdókba emelőszerkezetet építettek be annak érdekében, hogy az ilyen tanulókat kiemelhessék a kerekesszékekből). Az éves jelentés szerint az iskolákban nem minden esetben alakítottak ki több kisebb termet a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni foglalkoztatására. A Bizottság valamennyi iskola végrehajtó bizottságában azt szorgalmazza, hogy tegyenek meg mindent - ideértve az iskolai helyiségek átalakítását is - annak érdekében, hogy a lehető legzökkenőmentesebbé váljon a sajátos nevelési igényű tanulók beilleszkedése.

3.2.3. A sajátos nevelési igényű tanulók rendkívüli iskoláztatási költségeinek visszatérítése

Ha valamely Európai Iskola alkalmatlannak nyilvánítja magát az adott sajátos nevelési igényű tanulónak az Európai Iskolák rendszerébe való integrálására, és ez a tanuló speciális iskolában folytatja tanulmányait, akkor a szülők bizonyos feltételekkel kérhetik az iskoláztatási költségek megtérítését. Erre az Európai Közösségek tisztviselői személyzeti szabályzatának 76. cikke, valamint az Európai Közösségek egyéb alkalmazottaira vonatkozó alkalmazási feltételek 30., 71., illetve 98. cikke alkalmazandó. A visszatérítés feltételeivel kapcsolatban további információk találhatóak a következő weboldalon: http://www.cc.cec/pers_admin/social_bxl/social/funds_fr.html#4 , illetve a legutóbb 2004. május 1-jén módosított intézményközi iránymutatásban.

A „ Collège des Chefs d'administration " 2007. szeptember 12-i 249. ülésén megvitatta azt a kérdést, hogy teljes mértékben visszatérítsék azoknak az uniós tisztviselőknek az oktatási költségeit, akiknek a sajátos nevelési igényű gyermekeik fogyatékoságuk súlyossága miatt kizárták az Európai Iskolák rendszeréből. Ezen az ülésen úgy határoztak, hogy a „Comité de Préparation pour les Affaires Sociales" -nak meg kell vizsgálnia ennek a teljes visszatérítésnek az intézményekre gyakorolt hatását.

3.3. A részvételre ösztönző tanítási módszerek

A részvételre ösztönző tanítási módszerről a következő leírás található a sajátos nevelési igényű tanulóakra vonatkozó programban:

„A valódi beilleszkedés előfeltétele a részvételre ösztönző tanítási módszer alkalmazása valamennyi tevékenység során, amennyiben a tanulók képességei ezt lehetővé teszik. A túlzott arányú egyéni foglalkoztatás is kizáráshoz vezethet, mert a másság bélyegét ragasztja az érintett tanulókra, és stigmatizálja őket. Ezért kívánatos, hogy a korrepetáló vagy a sajátos nevelési igényű tanulókkal foglalkozó tanárok abban az osztályban nyújtsanak támogatást az ilyen tanulóknak, amelyekbe beilleszkedtek .

Az Európai Iskolák jövőjével foglalkozó munkacsoportban a Bizottság támogatta az arra vonatkozó javaslatot, hogy vizsgálják meg milyen mértékben alkalmazzák a részvételre ösztönző tanítási módszereket az Európai Iskolákban. Az Igazgatótanács 2007. januári ülésén azt javasolta, hogy *„a Felügyelőbizottság vegye fontolóra, hogy szükségesek-e további intézkedések annak érdekében, hogy előmozdítsák a részvételre ösztönző tanítási módszereket az Európai Iskolákban" (15)* . E vizsgálat eredményei még nem állnak rendelkezésre.

3.4. A sajátos nevelési igényű tanulók kezelésének összehangolása 3.4.1. *A sajátos nevelési igények módszertani központjára vonatkozó kísérleti projekt elindítása*

Az Európai Iskolák jövőjével foglalkozó munkacsoportban a Bizottság támogatta a sajátos nevelési igények módszertani központjának létrehozására vonatkozó kísérleti projektet elindításával kapcsolatos elképzelést. Ez a központ valamennyi Európai Iskolát szakismeretekkel és a sajátos nevelési igényű tanulók lehető legnagyobb mérvű beilleszkedésének megkönnyítésére vonatkozó tanácsokkal látná el.. Az Igazgatótanács 2007. januári ülésén erre tett javaslatot a Felügyelőbizottságnak, és várja ez utóbbinak a témáról

alkotott véleményét (16) .

3.4.2. A sajátos nevelési igényű tanulókkal foglalkozó koordinátor

Minden iskola rendelkezik bizonyos munkaidővel a sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos feladatok összehangolására. Ezt az összehangolási időt a következő feladatok elvégzésére fordítják: a személyi dokumentációk összeállítása, feljegyzések készítése a tanácsadó csoport ülései során, a megállapodás elkészítése, a különböző esetek figyelemmel kísérése, kapcsolattartás a sajátos nevelési igényű tanulókkal foglalkozó felügyelővel, stb.

Az iskola vezetésének kell eldöntenie, hogy sajátos nevelési igényű tanulókkal foglalkozó koordinátort nevez ki, vagy különböző munkatársak között osztja fel az e tanulókkal kapcsolatos feladatok összehangolására fordítandó időt. A Bizottságnak nincs beleszólása abba, hogy az iskola vezetése hogyan járjon el. A brüsszeli I-Uccle iskolában például két személy felelőségi köre között oszlik meg az ilyen jellegű összehangolásra fordítandó idő: az egyik az óvodás és az általános iskolás tanulók, a másik pedig a középiskolás tanulók személyi dokumentációjának a koordinálásával foglalkozik.

4. Következtetés

A Bizottság megállapítja, hogy a sajátos nevelési igényű tanulókra vonatkozó program végrehajtásának évei alatt jelentősen növekedett az Európai Iskolákba integrált sajátos nevelési igényű tanulók létszáma. A jelek szerint a Bizottság is rendelkezésre bocsátotta a szükséges költségvetési előirányzatokat annak érdekében, hogy lehetőséget biztosítson az Európai Iskolák számára a sajátos nevelési igényű tanulók lehető legteljesebb integrálására. A Bizottság továbbra is szorosan figyelemmel fogja kísérni azokat az okokat, amelyek miatt egyes tanulókat kivesznek a programból, illetve továbbra is ragaszkodik ahhoz, hogy az éves jelentésért felelős, sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos politikával foglalkozó csoport adjon választ az ezzel a témával kapcsolatos kérdéseire.

A Bizottság a jövőben is aktívan részt fog venni a sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos politika javításáról folyó vitában, illetve nagy érdeklődéssel várja a Felügyelőbizottságnak a minimális követelményekre adott válaszát, valamint ez utóbbinak a sajátos nevelési igények módszertani központjának létrehozására vonatkozó kísérleti projekttel kapcsolatos véleményét. A Felügyelőbizottság válaszát várja továbbá arra a kérdésre, hogy szükségesnek látszik-e a részvételre ösztönző tanítási módszerekkel kapcsolatos további vizsgálat.

A Bizottság az Igazgatótanácsban és az iskolák végrehajtó bizottságaiban továbbra is védeni fogja a sajátos nevelési igényű gyermekek érdekeit. Az e tanulókra vonatkozó program tekintetében a Bizottságnak mindig az volt, illetve ezután is az lesz az elsődleges célkitűzése, hogy biztosítsa a sajátos nevelési igényű gyermekek jólétét és fejlődését.

(1) *A sajátos nevelési igényű tanulók beilleszkedése az Európai Iskolákba*, hivatkozás: 2003-D-4710-en-6. Ez a dokumentum hatályon kívül helyezi az 1999. évi dokumentumot (hivatkozás: 811-D-1999).

(2) Lásd ennek az elemzésnek a sajátos nevelési igényű tanulók beilleszkedésével

kapcsolatos 2. pontját.

(3) Az Európai Bizottsággal kapcsolatos, OI/3/2003/JMA hivatkozási számú saját kezdeményezésre lefolytatott vizsgálatra vonatkozó határozat (2007. július 4.)

(4) Lásd ennek az elemzésnek a sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos politikával foglalkozó csoportra, illetve az ilyen tanulókkal foglalkozó felügyelők szerepére vonatkozó 2.3. pontját.

(5) Lásd ennek az elemzésnek a sajátos nevelési igényű tanulók beilleszkedésének körülményeire vonatkozó 2.1. pontját.

(6) Hivatkozás: 2007-D-431-en-2.

(7) Lásd ennek az elemzésnek a sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos politikával foglalkozó csoportra, illetve az ilyen tanulókkal foglalkozó felügyelők szerepére vonatkozó 2.3. pontját.

(8) Lásd ennek az elemzésnek az éves megállapodással kapcsolatos 2.2. pontját.

(9) Lásd a 4.1. pont első franciabekezdését: *A sajátos nevelési igényű tanulók beilleszkedése az Európai Iskolákban* (hivatkozás: 2003-D-4710-en-6).

(10) Lásd az Európai Bizottsággal kapcsolatos, OI/3/2003/JMA sz. saját kezdeményezésre lefolytatott vizsgálatra vonatkozó határozat 5.5. pontjának második franciabekezdését.

(11) Lásd ezen elemzés 3.1.2. pontjának c) alpontját.

(12) Lásd ennek az elemzésnek a minimális követelményekkel kapcsolatos 2.4. pontját.

(13) Lásd az *Igazgatótanács 2007. január 30-i és 31-i határozatai* X. pontjának iii. alpontját (hivatkozás: 2007-D-282-en-1).

(14) Lásd ennek az elemzésnek az 1.1. pontját.

(15) Lásd az *Igazgatótanács 2007. január 30-i és 31-i határozatai* X. pontjának iii. alpontját (hivatkozás: 2007-D-282-en-1).

(16) Lásd az *Igazgatótanács 2007. január 30-i és 31-i határozatai* X. pontjának második bekezdését.